

TO‘QIMACHILIK SANOATIDA INVESTITSION LOYIHALARNI BOSHQARISHDA QIYMATGA YO‘NALTIRILGAN MENEJMENT KONSEPSIYASINI JORIY ETISHNING ILMIY-USLUBIY ASOSLARI

Qurbonov Jasurbek Pozilovich

Alfraganus University

“Iqtisodiyot” fakulteti dekani

ORCID: 0000-0003-2651-3392

E-mail: j.qurbonov@afu.uz

Annotatsiya

Mazkur maqolada to‘qimachilik sanoatida investitsion loyihalarni boshqarishda qiymatga yo‘naltirilgan menejment konsepsiyasini joriy etishning ilmiy-uslubiy asoslari tahlil qilindi. Tadqiqot davomida qiymat drayverlari, diskontlangan pul oqimi, sof joriy qiymat, ichki rentabellik normasi hamda iqtisodiy qo‘shilgan qiymat ko‘rsatkichlarining investitsion qarorlar qabul qilishdagi o‘rni qiyosiy baholandi. Olingan natijalar qiymatga yo‘naltirilgan yondashuv investitsiya resurslaridan samarali foydalanish, kapital samaradorligini oshirish, yuqori qo‘shilgan qiymat yaratish va korxonalarning raqobatbardoshligini kuchaytirishga xizmat qilganini ko‘rsatdi. To‘qimachilik sanoati sharoitiga moslashtirilgan ilmiy-uslubiy model ishlab chiqildi va uning amaliy ahamiyati asoslab berildi.

Kalit so‘zlar: to‘qimachilik sanoati, investitsion loyihalar, qiymatga yo‘naltirilgan menejment, iqtisodiy qo‘shilgan qiymat, NPV, IRR, kapital samaradorligi, investitsiyalar.

Аннотация

В статье были исследованы научно-методические основы внедрения концепции ценностно-ориентированного менеджмента при управлении инвестиционными проектами в текстильной промышленности. В ходе исследования были сравнительно проанализированы драйверы стоимости, метод дисконтированных денежных потоков, чистая приведённая стоимость, внутренняя норма доходности и показатель экономической добавленной стоимости. Полученные результаты подтвердили, что применение ценностно-ориентированного подхода способствовало более эффективному использованию инвестиционных ресурсов, повышению эффективности капитала, созданию большей добавленной стоимости и укреплению конкурентоспособности предприятий. Кроме того, была разработана и научно обоснована методическая модель, адаптированная к условиям текстильной промышленности.

Ключевые слова: текстильная промышленность, инвестиционные проекты, ценностно-ориентированный менеджмент, экономическая добавленная стоимость, NPV, IRR, эффективность капитала, инвестиции.

Abstract

This article examined the scientific and methodological foundations for implementing value-based management in the management of investment projects within the textile industry. The study comparatively analyzed value drivers, discounted cash flow, net present value, internal rate of return, and economic value added as key

tools for investment decision-making. The findings demonstrated that the value-based management approach improved the efficient allocation of investment resources, enhanced capital efficiency, increased value creation, and strengthened the competitiveness of textile enterprises. Furthermore, the study developed and substantiated a methodological model adapted to the characteristics of the textile industry, emphasizing its practical significance for improving investment project evaluation and supporting sustainable industrial development.

Keywords: textile industry, investment projects, value-based management, economic value added, NPV, IRR, capital efficiency, investments.

KIRISH

O'zbekiston iqtisodiyotida to'qimachilik sanoati qayta ishlash tarmoqlari ichida barqaror o'sish ko'rsatayotgan, kapital jalb etish sig'imi yuqori yo'nalishlardan biriga aylandi. 2025-yil yakunlari bo'yicha tarmoqda 134 trillion so'mlik mahsulot ishlab chiqarilgan, 2,1 milliard AQSh dollari miqdorida xorijiy investitsiya jalb etilgan, eksport hajmi 2,5 milliard dollarni tashkil qilgan va tarmoqda 623 ming kishi mehnat qilmoqda[1]. 2026-yilga belgilangan vazifalar ishlab chiqarishni 147 trillion so'mga, eksportni 3,3 milliard dollarga, xorijiy investitsiyalarni 2,2 milliard dollarga yetkazishni va bandlikni 650 ming kishiga oshirishni nazarda tutadi[1]. Bunday miqyosdagi kapital oqimi har bir loyiha bo'yicha qabul qilinadigan qarorning iqtisodiy asoslanganligiga qo'yiladigan talabni keskin oshiradi.

Tarmoq eksportining tarkibi investitsion qarorlarning yo'nalishini belgilovchi muhim ko'rsatkich hisoblanadi. 2024-yilda mamlakat 2,9 milliard dollarlik to'qimachilik mahsulotini eksport qilgan bo'lib, bu umumiy eksportning 10,6 foizini tashkil etgan; eng katta ulush ip-kalava (1,237 milliard dollar) va tayyor mahsulotlar (1,124 milliard dollar) zimmasiga to'g'ri kelgan[2]. Ishlab chiqarish hajmida to'qimachilik va kiyim-kechak mahsulotlari 2024-yilda 123,3 trillion so'mni tashkil etib, qayta ishlash sanoatining 16,4 foiziga teng bo'lgan[3]. Mahsulot tarkibida xomashyodan tayyor buyumga o'tish sur'ati yuqori qo'shilgan qiymat yaratish salohiyatini namoyon etadi.

Amaliyotda korxona rahbariyati har bir investitsion tashabbus oldida aniq tanlov bilan to'qnashadi: mablag'ni ip ishlab chiqarishga, mato to'qishga yoki tikuv-trikotaj bo'g'iniga yo'naltirish kerakmi va qaysi yo'nalish kapital uchun eng yuqori daromad keltiradi? An'anaviy hisob ko'rsatkichlari - sof tushum yoki buxgalteriya foydasi - bu savolga to'liq javob bermaydi, chunki ular jalb etilgan kapitalning haqiqiy narxini hisobga olmaydi. Korxona foyda ko'rsatishi mumkin, ammo o'sha foyda kapital qiymatidan past bo'lsa, qiymat aslida kamayadi. Qiymatga yo'naltirilgan menejment (QYM) ana shu bo'shliqni to'ldiradi: u boshqaruv qarorlarini egalik qiymatining o'sishi mezonini atrofida tartibga soladi va investitsion loyihalarni saralashda kapital narxini markaziy o'ringa qo'yadi.

Maqolaning maqsadi - to'qimachilik sanoati investitsion loyihalarini boshqarishda qiymatga yo'naltirilgan menejment konsepsiyasini joriy etishning ilmiy-uslubiy asoslarini ishlab chiqish va uni tarmoq sharoitiga moslashtirish yo'llarini ko'rsatishdan iborat. Tadqiqot qiymat drayverlari, baholash usullari va tarmoq

statistikasini o'zaro bog'liq holda birlashtiruvchi yondashuvga tayanadi. Keyingi bo'limlarda konsepsiyaning nazariy ildizlari, metodologik apparati, tarmoq ma'lumotlari asosidagi tahlil natijalari va amaliy tavsiyalar izchil bayon etiladi.

ADABIYOTLAR SHARHI

Qiymatga yo'naltirilgan boshqaruvning nazariy poydevori 1986-yilda Alfred Rappaportning «Creating Shareholder Value» asarida shakllandi. Rappaport korxona qiymatini boshqarishni yetti qiymat drayveri orqali izohladi: sotuv hajmining o'sishi, operatsion foyda marjasi, soliq stavkasi, aylanma mablag' sarfi, asosiy fondlarga investitsiya, kapitalning o'rtacha tortilgan qiymati va raqobat ustunligi davri[4]. Bu yondashuvning o'ziga xosligi shundaki, u boshqaruv harakatlarini bevosita boshqarib bo'lmaydigan natija - egalik qiymati o'rniga unga ta'sir qiluvchi kirish parametrlariga qaratadi va diskontlangan pul oqimi mantig'ini korxonani baholashga ko'chiradi.

Keyingi tadqiqotlar drayverlar to'plamini moliyaviy doiradan tashqariga kengaytirdi. Śledzik qiymat yaratish jarayonida nomoddiy resurslar va intellektual kapitalning o'rnini asoslab, moliyaviy va nomoliyaviy drayverlarni birgalikda o'lchash zarurligini ko'rsatdi[5]. Uzik va Runge raqamli iqtisodiyot sharoitida nomoddiy aktivlar, tadqiqot-ishlanma xarajatlari va tarmoq sotuvlari yangi qiymat manbalariga aylanayotganini empirik dalillar bilan tasdiqladi[6]. Bunday kengayish to'qimachilik tarmog'i uchun ham ahamiyatli, chunki brend, sifat sertifikatlari va texnologik kompetensiya tobora muhim qiymat omiliga aylanmoqda.

Qiymatga yo'naltirilgan o'lchovlar oilasida iqtisodiy qo'shilgan qiymat (EVA) markaziy o'rin egallaydi. EVA Stern Stewart kompaniyasi tomonidan ishlab chiqilgan bo'lib, u soliqdan keyingi operatsion foydadan kapitalning to'liq narxini ayirib, korxona haqiqatan qiymat yaratayotgani yoki uni yo'qotayotganini ko'rsatadi; musbat EVA qiymat yaratishni, manfiy EVA esa qiymatning kamayishini bildiradi[7]. Empirik tadqiqotlar EVA tizimini joriy etgan korxonalarda investitsion faollikning oshishi va pul oqimi ko'rsatkichlarining yaxshilanishini qayd etgan[8]. Jariah moliyaviy boshqaruv qarorlari - moliyalashtirish, investitsiya va dividend siyosati - korxona moliyaviy natijasiga EVA orqali vositachilik ta'sirini ko'rsatishini asoslab berdi[9]. Demak, EVA nafaqat o'lchov, balki boshqaruv qarorlarini qiymat mezoniga bog'lovchi mexanizm vazifasini bajaradi.

To'qimachilik tarmog'iga oid mintaqaviy tadqiqotlar asosan eksport dinamikasi va klaster shakllanishiga qaratilgan. Tolibjon ugli O'zbekiston to'qimachilik korxonalarining eksport ko'rsatkichlari va rivojlanish tendensiyalarini o'rganib, vertikal integratsiyalashgan klasterlar va tayyor mahsulot ulushini oshirish tarmoq raqobatbardoshligini belgilovchi omillar ekanini ko'rsatdi[10]. Mavjud adabiyotlarda qiymatga yo'naltirilgan menejment apparati keng ishlab chiqilgan bo'lsa-da, uning o'tish iqtisodiyoti sharoitidagi to'qimachilik investitsion loyihalariga moslashtirilishi yetarlicha yoritilmagan. Ushbu bo'shliqni to'ldirish maqolaning ilmiy yangiligini belgilaydi.

METODOLOGIYA

Tadqiqot nazariy-analitik yondashuv asosida amalga oshirildi. Metodologik jihatdan qiymatga yo'naltirilgan menejment konsepsiyasi hamda investitsiya loyihalarini baholash usullari o'zaro integratsiyalashtirilib, to'qimachilik tarmog'ining rasmiy statistik ma'lumotlari asosida amaliyotga moslashtirildi. Metodologik apparatning asosini diskontlangan pul oqimi (Discounted Cash Flow, DCF) usuli tashkil etdi. Mazkur usul uzoq muddatli investitsiya loyihalarini baholashda keng qo'llanilib, loyiha hayotiy sikli davomida shakllanadigan pul oqimlarini joriy qiymatga keltirish orqali investitsiya qarorlarini asoslash imkonini beradi. Shu jihatdan DCF usuli qoplanish muddati yoki buxgalteriya rentabelligi kabi davriy ko'rsatkichlarga nisbatan loyihaning iqtisodiy samaradorligini aniqroq baholash imkonini yaratadi[11].

Loyiha samaradorligini baholashda sof joriy qiymat (Net Present Value, NPV) va ichki rentabellik normasi (Internal Rate of Return, IRR) asosiy mezonlar sifatida qo'llanildi. Sof joriy qiymat kelgusidagi pul oqimlarining diskontlangan qiymati yig'indisidan dastlabki investitsiya miqdorini ayirish orqali aniqlanadi. NPVning musbat qiymati loyiha investor uchun qo'shimcha iqtisodiy qiymat yaratishini va kapital qiymatini oshirishini anglatadi[12]. Ichki rentabellik normasi esa NPV qiymati nolga teng bo'ladigan diskont stavkasini ifodalaydi. Agar loyiha bo'yicha hisoblangan IRR kapitalning o'rtacha tortilgan qiymatidan (WACC) yuqori bo'lsa, loyiha iqtisodiy jihatdan maqsadga muvofiq deb baholanadi[13].

Sof joriy qiymat quyidagi formula asosida hisoblanadi:

$$NPV = \sum_{t=1}^n \frac{CF_t}{(1+r)^t} - I_0$$

bu yerda CF_t - t -davrdagi sof pul oqimi, r - diskont stavkasi (odatda kapitalning o'rtacha tortilgan qiymati - WACC), I_0 - dastlabki investitsiya hajmi.

Loyiha tomonidan yaratilayotgan iqtisodiy qiymatni bevosita baholash maqsadida iqtisodiy qo'shilgan qiymat (Economic Value Added, EVA) ko'rsatkichi ham qo'llanildi:

$$EVA = NOPAT - (WACC \times Investitsiya \text{ qilingan kapital})$$

bu yerda NOPAT - soliqlar to'langandan keyingi sof operatsion foyda. EVA ko'rsatkichining musbat qiymati loyiha kapital qiymatidan yuqori daromad yaratayotganini va investorlar uchun qo'shimcha iqtisodiy qiymat hosil qilayotganini bildiradi[7].

Metodologiyani to'qimachilik tarmog'i sharoitiga moslashtirish Rappaport tomonidan taklif etilgan qiymat drayverlarini sohaning ishlab chiqarish va moliyaviy xususiyatlari bilan uyg'unlashtirish asosida amalga oshirildi. Bunda har bir qiymat drayveri tarmoq miqyosidagi aniq boshqaruv omili hamda o'lchanadigan iqtisodiy ko'rsatkich bilan bog'landi. Xususan, sotuvlar o'sishi tayyor mahsulot ulushini kengaytirish orqali, operatsion marjaning oshishi paxta tolasini chuqur qayta ishlash darajasini yuksaltirish orqali, kapital qiymatini optimallashtirish esa imtiyozli moliyalashtirish manbalaridan samarali foydalanish orqali tavsiflandi.

Tahlilning empirik bazasi rasmiy va ochiq statistik manbalardan shakllantirildi. Hisob-kitoblarda O‘zbekiston Respublikasi milliy statistika organlarining rasmiy ma’lumotlari[14] hamda xalqaro to‘qimachilik sanoatiga oid tahliliy hisobotlar[15] asos qilib olindi. Ushbu yondashuv nazariy modelni amaliy statistik ma’lumotlar bilan uzviy bog‘lash, olingan natijalarning ishonchliligini ta’minlash hamda ularni takroran tekshirish imkonini berdi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tarmoq eksportining tarkibiy tahlili qiymatga yo‘naltirilgan yondashuvning amaliy ahamiyatini yaqqol namoyon etadi. 1-jadvalda 2024-yilgi to‘qimachilik eksportining mahsulot turlari bo‘yicha taqsimoti keltirilgan.

1-jadval

O‘zbekiston to‘qimachilik eksportining mahsulot turlari bo‘yicha tarkibi 2024-yil[2].

Mahsulot turi	Qiymati, mln AQSh dollari	Ulushi, foizda
Ip-kalava (paxta ipi)	1 237,0	42,7
Tayyor to‘qimachilik mahsulotlari	1 124,0	38,8
Trikotaj matolar	292,1	10,1
Matolar	145,9	5,0
Jami to‘qimachilik eksporti	2 900,0	100,0

1-jadval ma’lumotlari xomashyoga yaqin bo‘g‘in - ip-kalava eksport tarkibida hamon yuqori ulushni (42,7 foiz) saqlab turganini ko‘rsatadi. Tayyor mahsulotlarning ulushi (38,8 foiz) sezilarli bo‘lsa-da, yuqori marjali bo‘g‘inning o‘sish zaxirasi katta. Qiymatga yo‘naltirilgan menejment nuqtai nazaridan bu taqsimot operatsion foyda marjasi drayveri bo‘yicha aniq yo‘nalish beradi: tayyor mahsulot va trikotaj bo‘g‘iniga yo‘naltirilgan investitsiyalar bir birlik kapitaldan ko‘proq qo‘shilgan qiymat hosil qilish imkonini beradi.

Tarmoqqa kiritilayotgan kapitalning miqyosi qiymatga asoslangan saralashga bo‘lgan ehtiyojni kuchaytiradi. 2017-yildan beri eksport qariyb 6 million dollardan 2024-yilda 3 milliard dollar darajasiga ko‘tarilgan, hukumat eksportni 2028-yilga qadar 7 milliard dollarga yetkazishni va 5 milliard dollar xorijiy investitsiya jalb etishni rejalashtirgan; 2024-yil holatiga mamlakatda 134 ta paxta klasteri faoliyat yuritgan[15]. Vertikal integratsiyalashgan klasterlar paxtadan tayyor mahsulotgacha bo‘lgan zanjirning barcha bo‘g‘inlarini qamrab olishi qiymat yaratish jarayonini bir markazda boshqarishga qulay shart-sharoit yaratadi. Ayni paytda paxta xomashyosiga qisman bog‘liqlik, yuqori moliyaviy xarajatlar va logistika xarajatlarning oshib borishi loyiha tanlashda kapital qiymatini puxta hisobga olishni taqozo etadi[1].

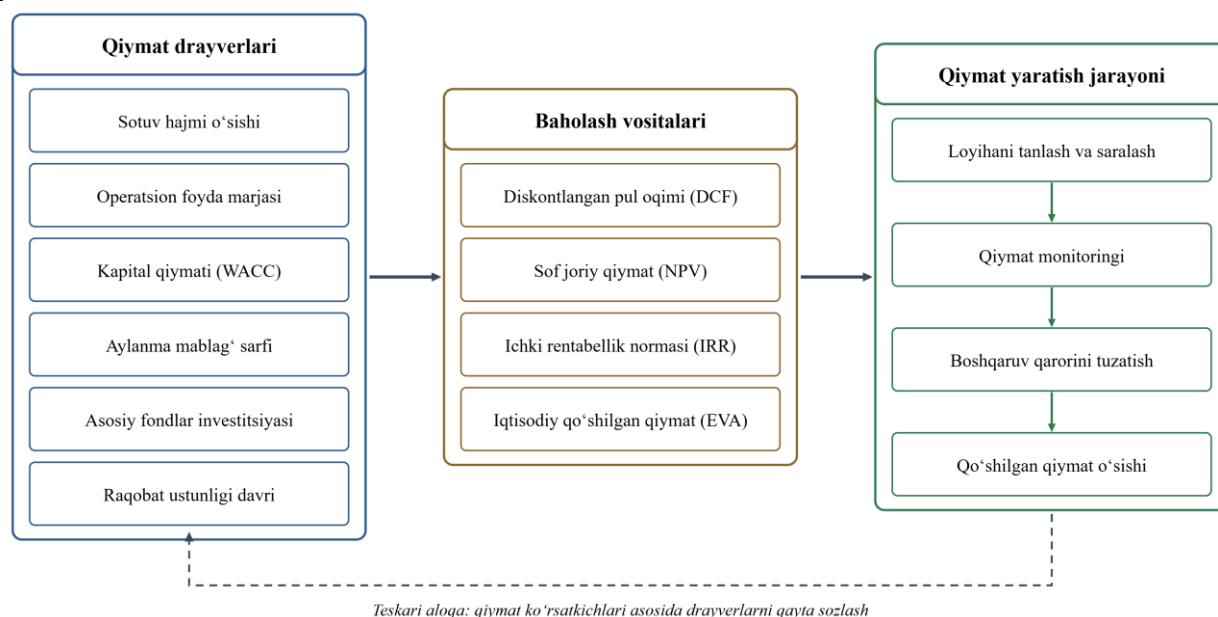
Qiymat drayverlarini tarmoq richaglariga moslashtirish modeli 2-jadvalda umumlashtirilgan. Ushbu jadval har bir nazariy drayverni amaliy boshqaruv qaroriga va o‘lchanadigan ko‘rsatkichga bog‘laydi hamda konsepsiyani korxona darajasida tatbiq etish imkonini beradi.

2-jadval

Qiymat drayverlarining to‘qimachilik investitsion loyihalariga moslashtirilishi[4]

Qiymat drayveri	Tarmoq darajasidagi boshqaruv richagi	Baholash ko‘rsatkichi
Sotuv hajmi o‘shishi	Tayyor mahsulot ulushini oshirish va eksport bozorlarini kengaytirish	Sotuvdan tushum o‘shish sur‘ati
Operatsion foyda marjasi	Paxta tolasini chuqur qayta ishlash va energiya samaradorligi	Soliqdan keyingi operatsion foyda marjasi (NOPAT)
Kapital qiymati (WACC)	Imtiyozli kreditlar va sanoatni qo‘llab-quvvatlash jamg‘armasi resurslaridan foydalanish	O‘rtacha tortilgan kapital qiymati
Aylanma mablag‘ sarfi	Xomashyo va tayyor mahsulot zaxiralarini optimallashtirish	Aylanma mablag‘ aylanish koeffitsiyenti
Asosiy fondlar investitsiyasi	Zamonaviy uskunalar va ishlab chiqarish quvvatlaridan foydalanish darajasi	Kapital sig‘imi koeffitsiyenti

Modelning yaxlit mantig‘i 1-rasmda aks ettirilgan. Unda qiymat drayverlari baholash vositalari orqali qiymat yaratish jarayoniga ulanadi, jarayon natijalari esa teskari aloqa kanali bo‘ylab drayverlarni qayta sozlashga xizmat qiladi. Bunday sxema investitsion loyihani bir martalik baholash hodisasidan uzluksiz boshqaruv sikliga aylantiradi.

1-rasm. To‘qimachilik investitsion loyihalarini qiymatga yo‘naltirilgan boshqarish modeli¹

Modelni tarmoq ko‘rsatkichlariga tatbiq etish quyidagi natijalarni beradi. Birinchidan, 2025-yilda jalb etilgan 2,1 milliard dollarlik investitsiya[1] qiymat mezonini asosida saralanganda, kapital musbat EVA hosil qiluvchi bo‘g‘inlarga yo‘naltiriladi va bir birlik mablag‘ning qaytimi oshadi; EVAning investitsion faollikni

¹ Muallif ishlanmasi

rag'batlantiruvchi ta'siri empirik tadqiqotlarda tasdiqlangan[8]. Ikkinchidan, eksport tarkibidagi tayyor mahsulot ulushini oshirish operatsion marja drayveri orqali qo'shilgan qiymatni ko'paytiradi va diskontlangan pul oqimida yuqori NPV ko'rinishida namoyon bo'ladi[11]. Uchinchidan, imtiyozli moliyalashtirish manbalaridan foydalanish kapitalning o'rtacha tortilgan qiymatini pasaytirib, bir xil pul oqimida loyiha qiymatini oshiradi[13].

Olingan natijalar moliyaviy boshqaruv qarorlarining qiymatga ta'siri EVA orqali vositachilik qilishini ko'rsatuvchi xulosalar bilan uyg'unlashadi[9]. Binobarin, to'qimachilik korxonasida investitsiya, moliyalashtirish va zaxiralarni boshqarish qarorlari yagona qiymat mezonini atrofida muvofiqlashtirilganda, tarmoqning umumiy kapital samaradorligi ortadi. Tarmoqning yuqori o'sish sur'ati va kengayib borayotgan investitsiya hajmi[1] bunday metodologik intizomni joriy etish uchun qulay zamin yaratadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

O'tkazilgan tahlil qiymatga yo'naltirilgan menejment konsepsiyasi to'qimachilik sanoati investitsion loyihalarini boshqarish uchun izchil ilmiy-uslubiy poydevor bo'lib xizmat qilishini ko'rsatdi. Rappaportning qiymat drayverlari tarmoq xususiyatlariga moslashtirildi, diskontlangan pul oqimi, sof joriy qiymat, ichki rentabellik normasi va iqtisodiy qo'shilgan qiymat ko'rsatkichlari loyihalarni saralash va monitoring qilishning yagona apparatiga birlashtirildi. Mamlakat to'qimachilik tarmog'ining kengayib borayotgan investitsiya va eksport salohiyati ushbu apparatni amaliyotga tatbiq etish uchun qulay shart-sharoit yaratadi.

Tadqiqot natijalari asosida quyidagi amaliy tavsiyalar shakllantirildi. Birinchidan, tarmoq korxonalarining investitsiya qo'mitalarida loyihalarni saralash mezonini sifatida iqtisodiy qo'shilgan qiymat va sof joriy qiymat ko'rsatkichlaridan foydalanishni rasmiylashtirish maqsadga muvofiq. Ikkinchidan, yuqori marjali tayyor mahsulot va trikotaj bo'g'iniga yo'naltirilgan loyihalarga ustuvorlik berish qo'shilgan qiymat zanjirini mustahkamlaydi. Uchinchidan, imtiyozli kreditlar va sanoatni qo'llab-quvvatlash jamg'armasi resurslaridan oqilona foydalanish orqali kapitalning o'rtacha tortilgan qiymatini pasaytirish loyiha qiymatini oshiradi.

To'rtinchidan, xomashyo va tayyor mahsulot zaxiralarini hamda ishlab chiqarish quvvatlaridan foydalanish darajasini uzluksiz kuzatib borish aylanma mablag' va asosiy fondlar drayverlari bo'yicha qiymat yo'qotilishining oldini oladi. Beshinchidan, qiymat ko'rsatkichlarini drayverlar bilan bog'lovchi monitoring tizimini joriy etish investitsion loyihani uzluksiz boshqaruv sikliga aylantiradi. Ushbu tavsiyalarning amalga oshirilishi tarmoq korxonalarida kapital samaradorligini oshirishga, investitsiya jozibadorligini kuchaytirishga va to'qimachilik sanoatining barqaror, yuqori qo'shilgan qiymatli rivojlanishiga xizmat qiladi. Keyingi tadqiqotlarda model ayrim korxonalar misolida miqdoriy aprobatsiyadan o'tkazilishi konsepsiyaning amaliy salmog'ini yanada oshiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Uzbekistan Targets \$2B Foreign Investment to Boost Textiles. Caspian Post, 24.12.2025. URL: <https://caspianpost.com/uzbekistan/uzbekistan-targets-2b-foreign-investment-to-boost-textiles>
2. Uzbekistan's textile exports reach \$2.9bn in 2024, making up 10.6% of total trade. Daryo, 04.03.2025. URL: <https://daryo.uz/en/2025/03/04/uzbekistans-textile-exports-reach-29bn-in-2024-making-up-106-of-total-trade>
3. In 2024, textile production in Uzbekistan increased, but exports decreased by 6.7%. TextileExpo.uz. URL: <https://textileexpo.uz/en/news/in-2024-textile-production-in-uzbekistan-increased-but-exports-decreased-by-67>
4. Rappaport A. Creating Shareholder Value: A Guide for Managers and Investors. Free Press, 1998. URL: https://www.valuebasedmanagement.net/books_rappaport_creating.html
5. Śledzik K. Financial and Non-Financial Value Drivers in Shareholder Value Creation Process. SSRN, 2013. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2257767
6. Uzik M., Runge C.A. The Shareholder Value Drivers in Digital Age - An Empiric Perspective. Montenegrin Journal of Economics, 2023, Vol. 19, No. 2. URL: <https://mnje.com/sites/mnje.com/files/v19n2/045-055%20-%20Uzik.pdf>
7. Economic Value Added (EVA) - Definition, Formula. Corporate Finance Institute. URL: <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/valuation/economic-value-added-eva/>
8. The Economic Value Added (EVA): An Analysis of Market Reaction. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0882611003200122>
9. Jariah A. Analysis of Financial Management Decisions on Company Financial Performance with Economic Value Added (EVA) as a Mediating Variable. JPPI, 2024, Vol. 10, No. 4. URL: <https://doi.org/10.29210/020244924>
10. Tolibjon ugli K.K. Analysis of Export Indicators and Development Trends of Textile Industry Enterprises of the Republic of Uzbekistan. CAJITMF, 2025, Vol. 6, No. 4. URL: <https://doi.org/10.51699/cajitmf.v6i4.1037>
11. Project Appraisal Using Discounted Cash Flow. International Federation of Accountants (IFAC), 2008. URL: https://www.icjce.es/images/pdfs/TECNICA/C01%20-%20IFAC/C.01.070%20-%20PAIB%20-%20Borradores/PAIB_Project_Appraisal_Using_DCF%20-%202012062007.pdf
12. Application and Comparison of NPV and IRR Methods in the Company Investment Decision. ResearchGate, 2022. URL: https://www.researchgate.net/publication/363359586_Application_and_Comparison_of_NPV_and_IRR_Methods_in_the_Company_Investment_Decision
13. Investment Appraisal Techniques: PBP, ARR, NPV, IRR, PI. eFinanceManagement. URL: <https://efinancemanagement.com/investment-decisions/investment-appraisal-techniques>

14. O‘zbekiston Respublikasi Statistika agentligi. Rasmiy statistik ma’lumotlar.
URL: <https://stat.uz/>

15. Cotton and Products Update - Uzbekistan. USDA Foreign Agricultural Service, 2024. URL:
https://apps.fas.usda.gov/newgainapi/api/Report/DownloadReportByFileName?fileName=Cotton+and+Products+Update_Tashkent_Uzbekistan+-+Republic+of_UZ2024-0003.pdf

Marketing

ilmiy, amaliy va ommabop jurnali

Muharrir:
Ingliz tili muharriri:
Rus tili muharriri:
Musahhih:
Sahifalovchi va dizaynerlar:

Xakimov Ziyodulla Axmadovich
Tursunov Boburjon Ortiqmirzayevich
Kaxramonov Xurshidjon Shuxrat o'g'li
Karimova Shirin Zoxid qizi
Sadikov Shoxrux Shuxratovich
Abidjonov Nodirbek Odijon o'g'li

2026-yil, iyun, 6-son

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar mas'ul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga murojaat qilish mumkin. Ilmiy maqola, ommabop maqola, reklama, hikoya va boshqa ilmiy-ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Elektron pochta: info@marketingjournal.uz
Bot: [@marketinjournalbot](https://t.me/@marketinjournalbot)
Tel.: +998977838464, +998939266610
Jurnalning rasmiy sayti: <https://marketingjournal.uz>

Marketing jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi **Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2024-yil 04-oktabrdagi 332/5 sonli qarori** bilan milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan

"Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnali 2024-yil 15-martdan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **C-5669517** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan. **Litsenziya raqami: №240874**

"Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnalining xalqaro darajasi: **9710**. GOCT 7.56-2002 "Seriya nashrlarning xalqaro standart raqamlanishi" davlatlaro standartlari talablari. **Berilgan ISSN tartib raqami: 3060-4621**